

HOOFDSTUK I

Er was veel onenigheid in de stad over het moment waarop de vete was begonnen. De koppelaar dacht dat het de ochtend na de bruiloft was geweest, toen Eva al het goud van Meridia stal en dertien meter zijde voor haar achterliet. De waarzegger, die zich in zijn beweringen gesteund zag door zijn kristallen bol, zwoer dat Eva's ogen pas een meedogenloze uitdrukking hadden gekregen nadat Meridia die drie maanden later met ganzenbloed besmeurde. De vroedvrouw hing een andere theorie aan: de strijd begon op de dag dat Meridia haar pasgeboren zoon in haar armen hield en zo van trots was vervuld dat Eva niets anders meer wilde dan haar vernederen. Maar hoe verhit de gesprekken van de stadsbewoners over het onderwerp ook waren, het bleef een mysterie. Dat was te wijten aan de twee vrouwen zelf. Meridia zei er weinig over en Eva sprak zichzelf steeds tegen waardoor iedereen gesteekt werd in het idee dat geen van beiden het zich eigenlijk nog kon herinneren.

Al bij haar geboorte deed Meridia stof opwaaien in de stad. Die avond werd ze, na wat herinnerd zou worden als een zevenentwintig uur durende bevalling, blauw en gerimpeld uit Ravenna's baarmoeder getrokken. Ondanks tien klappen op haar billen weigerden haar longen ook maar één teug adem te halen. De vroedvrouw stond op het punt haar weg te halen toen Ravenna schreeuwde: 'Wat doe je daar, mens? Geef haar aan mij!'

Op rustige toon zei Ravenna tegen de baby dat nu ze acht maanden ongemak en zevenentwintig uur vreselijke pijn had moeten doorstaan, nu haar figuur naar de maan was, haar borsten waren opgezwollen en ze haar eetlust kwijt was, de baby op zijn minst een afscheidskreet voor haar moeder kon slaken. 'Het kleinste geluidje is al genoeg,' zei Ra-

venna. ‘Een schreeuw zou nog mooier zijn.’ Ravenna praatte nog enkele minuten door en wiegde haar dochter zachtjes en pas toen ze de baby in geuren en kleuren ging vertellen hoe ze was verwekt – ‘als je had gezien welke schandalige houdingen je vader me dwong aan te nemen’ – begon Meridia te hoesten en haalde ze voor de eerste keer adem.

‘Koppig schepseltje,’ gniffelde Ravenna. ‘Vind je jezelf te goed voor deze wereld?’

De vroedvrouw wachtte tevergeefs totdat de baby ging huilen. Meridia pufte en grimaste maar hilde in elk geval niet. Een uur later vertrok de vroedvrouw hoofdschuddend en zich het hoofd krabbend. Iedereen die ze tegenkwam vertrouwde ze toe: ‘Ik heb honderd baby’s op de wereld gezet maar nog nooit eentje als zij. De tijd zal leren of het een engel of duivel is.’

Enkele maanden voor haar eerste verjaardag schrok Meridia wakker van een verblindende lichtflits die door de duistere nacht schoot. Ze hoorde een klap, er viel iets op de grond en daarna klonk een afschuwelijke schreeuw. Plotseling greep Ravenna haar uit de wieg en drukte haar tegen zich aan. Toen Meridia als driejarige genoeg woorden had geleerd, probeerde ze Ravenna te vertellen wat ze had gezien. Haar moeder zuchtte en mompelde slechts: ‘Laat dat maar een droom blijven, kind.’ Was het dan een droom geweest? Meridia wilde het vragen, maar Ravenna had zich weer over haar groenten gebogen en was haar reeds vergeten. Haar moeder had een rechte, gespierde rug, een rug die de grootste geheimen kon bewaren, vermoedde Meridia.

Aan Monarch Street 24 stond een huis van glas en staal. Het was gelegen op een hoge heuvel, had een mansardedak, grote vensters met glas-in-loodramen en een door narcissen omgeven veranda. Een stenen trap leidde door een glooiende tuin naar de voordeur waar, wat voor weer het ook was, altijd een ivoorkleurige mist hing. Marskramers en bezoekers vervloekten de mist die ervoor zorgde dat ze in het luchtledige kwamen te hangen, die er met hun hoed vandoor ging en hen met afgrijpselijke geluiden verjoeg. Het huis volgde zijn eigen wetten. Op de houten vloeren weerklonken geen voetstappen en in deuropeningen verschenen eensklaps gestalten. De wenteltrap verlengde of verkortte zichzelf naar believen. Als peuter deed Meridia er soms twee seconden en dan weer twee uur over om van de ene verdieping naar de andere te

komen. Vooral de spiegels waren verraderlijk: daarin ving Meridia glimpen van onbekende landschappen en allerlei geesten op. Ondanks de grote, openstaande ramen was het altijd donker in de vertrekken. Zelfs bij stralende zonneschijn zagen de schitterendste voorwerpen er binnen toch dof en onaantrekkelijk uit.

Het was altijd koud in huis. Zelfs als het hoogzomer was en er een vuur in de haard brandde, kon Meridia het niet warm krijgen. 's Ochtends trok de kinderjuffrouw haar dikke winterkleden aan alsof er bar weer op komst was. Bij het slapengaan stopte de beste vrouw haar in met twee of drie dekens maar nog lag ze te bibberen van de kou. De kilte kwam uit één kamer in het bijzonder. Daar deed een ijzige wind dag en nacht de gordijnen wapperen en de lampen rammelen. Meridia snapte niet hoe Ravenna in die kamer kon slapen; haar vader Gabriel deed het in elk geval nooit. Toen Meridia vier jaar was, beseftte ze dat haar ouders nooit met elkaar praatten. Op haar vijfde realiseerde ze zich dat ze nooit alle drie tegelijkertijd in dezelfde ruimte verbleven.

Overdag bevond Gabriel zich in de studeerkamer aan de voorzijde van het huis. Wat hij precies bestudeerde, wist niemand. Op gedempte toon noemden de kinderjuffrouw en de dienstmeiden hem een wetenschapper, een beroemd geleerde en een schrander investeerder die zijn erfenis had weten te verdubbelen en alleen nog maar kennis wilde verwerven. Ze waren allemaal doodsbang voor hem. Zodra ze zijn schaduw in het oog kregen, sidderden ze van angst. Gabriel sprak hen zelden aan. Met een gebaar of een blik maakte hij zijn bevelen kenbaar, die door iedereen behalve Ravenna werden opgevolgd als waren het hemelse geboden.

Meridia had zowel angst als respect voor haar vader. Gabriel was een lange, elegante verschijning met een directe manier van doen, weinig geduld en een onberispelijk uiterlijk. Hij had een grote kin en een wrede trek om zijn mond. Zijn donkere ogen hadden een strenge blik en straalden slechts kilte uit. Hij liep enigszins scheef waardoor hij eruitzag als een roofvogel in de aanval. Meridia had hem nog nooit horen lachen. Zijn afkeer van haar, waarvan de reden haar pas jaren later duidelijk zou worden, was het eerste dat haar aan hem was opgevallen. Als hij haar al eens in zijn armen nam of iets aardigs tegen haar zei, had ze geen idee hoe ze moest reageren.

Op een dag sloop Meridia ondanks de waarschuwingen van haar kinderjuf op een onbewaakt ogenblik de studeerkamer binnen. Ze wilde eigenlijk alleen maar een blik naar binnen werpen maar toen ze zag dat Gabriel er niet was, vatte ze moed en betrad de kamer. Hoewel ze zich niet kon herinneren er ooit te zijn geweest, kwam de ruimte haar aangenaam en bekend voor. Ze grijnsde naar de vele boeken tegen de muur, de landkaarten aan de wand en de grafieken vol cijfers. Het ene na het andere kabinet stond vol flacons, bekers en branders. Meridia huppelde naar het kolossale bureau bij het raam. Het blad werd gesierd door potten met ontkiemende zaden, die haar naderbij leken te wenken. Ze wilde ze net aanraken toen er een schaduw over het bureau viel.

‘Wie heeft jou toestemming gegeven hier te komen?’

Meridia draaide zich om en kromp ineen. De grijns verdween onmiddellijk van haar gezicht.

‘Zeg op! Sta daar niet te kwijlen als een aap.’

‘Ik... Ik...’

Gabriel had zijn stem niet verheven en toch had Meridia het gevoel dat de hele wereld woest op haar was. Bij de aanblik van zijn keurige pak en glanzende, nette schoenen voelde ze zich smerig, klein en nietig. Terwijl ze de kaarten en boeken smeekte om een uitweg, verduisterde elk object in de kamer tot een voorwerp van haat. Meridia sloeg haar ogen neer en waagde het niet weer op te kijken.

‘Je bent vijf jaar oud en best in staat een zin te vormen. Wil je me soms beledigen met je zwijgen?’

‘Papa... Ik...’

Verder lijden werd haar bespaard door haar kinderjuf, die bevend van angst de studeerkamer binnenrende.

‘Het is mijn schuld, meneer. Ik wist niet...’

Gabriel keurde haar geen blik waardig. ‘Het doet er niet toe wat jij al dan niet weet. Als ik haar hier ooit weer aantref...’

Razendsnel, zeker voor iemand met haar forse postuur, trok de kinderjuf Meridia de studeerkamer uit. Boven las ze haar pupil stevig de les, maar al snel kreeg ze medelijden met het meisje en nam haar in haar armen.

‘Lieve meid toch,’ zei ze teder. ‘Trek je maar niet te veel van je vader

aan. Sommige mannen doen nu eenmaal zo als ze veel te verduren hebben.’

Haar samengeknepen ogen waren dof. Meridia stond muisstil. Wat had ze verkeerd gedaan? Waarom verachtte Gabriel haar alsof ze zijn vijand was? Ze was niet in staat de kilte te verdrijven die zijn schaduw over haar had geworpen en vroeg zich af of alle vaders wreed waren en geen enkele moeder ergens aandacht voor had.

Als de studeerkamer Gabriels altaar was, dan was de keuken het heiligdom van Ravenna. In deze grote, lichte ruimte, waarvan het plafond tot de tweede verdieping reikte en de tegels viermaal per dag geboend werden, mengde de vrouw des huizes haar vergif door de maaltijden die ze eeuwig aan het bereiden was. Terwijl ze hakte, braadde en kookte, sprak Ravenna de groenten toe in een duistere geheimtaal en vertelde hun over wanhoop en verdriet. Bezoekers gingen de furie van haar potten en pannen uit de weg en Ravenna's drang te vergeten spon een web van eenzaamheid rond haar. De eindeloze stroom maaltijden, die de eetlust van haar gezin ver overtroffen, werd steevast aan de armen gegeven. Met uitzondering van de keuken liet Ravenna het huishouden over aan de kinderjuf en de twee dienstmeiden. Dat gold ook voor de opvoeding van Meridia, van wie ze het bestaan zich maar met moeite leek te herinneren.

Ravenna ging altijd gekleed in een zwarte jurk van eenvoudige snit, die ze tijdens het koken met een wit schort bedekte. Haar bleke armen en puntige schouderbladen gingen schuil onder de lange mouwen en hoogsluitende kraag van de jurk, maar dat verzachtte haar voorkomen nauwelijks. Haar hoekige gezicht maakte alleen dankzij de grote neus geen uitgemergelde indruk. Ze droeg een parfum van citroenverbena en had haar zwarte haar samengebonden in een onberispelijk knotje, zo strak en knokig dat het een natuurlijke vergroeiing van haar schedel leek. Ravenna bewoog zich op een stijve en afgemeten manier alsof ze steeds pas op het allerlaatste moment besliste wat het doel van een handeling was.

Door haar moeders zucht tot vergeten ontdekte Meridia pas op haar zesde wat haar precieze geboortedatum was. De kinderjuf gaf haar aan de hand van een eigen schatting al jaren op 2 juli een verjaardagscadeau, steevast het enige wat ze kreeg. Maar op de ochtend van 19 juli

in haar zesde levensjaar ontbood Ravenna, die luid in de weer was in de keuken, haar bij zich. ‘Kind!’ zei ze buiten adem. ‘Trek toch niet zo’n lang gezicht op je verjaardag. Kijk, ik heb karameltaart voor je gemaakt. Ga naar je kamer en trek een mooie jurk aan. Hopelijk vind je het niet erg dat we dit jaar een wat kleiner feestje geven.’ Meridia gaf niets om karamel en Ravenna had nog nooit een feestje voor haar gegeven maar ze nam niet de moeite haar moeder hierop te wijzen.

Als ze in de woonkamer zaten, liet Ravenna geregeld haar breiwerk vallen om Meridia aan te kijken met een blik alsof ze geen idee had wie ze was. Als ze al een blik van herkenning gaf, werd dat al gauw door een huivering van schaamte gevolgd. ‘Ben je ongelukkig, kind?’ vroeg ze dan bevreesd en ze liet haar kin op de borst zakken. Maar voordat Meridia kon antwoorden, pakte Ravenna haar breiwerk weer op en vloede er een stortvloed aan woorden uit haar mond: ‘Houd je rug altijd recht. Laat nooit iemand je tranen zien. Wees nooit aan andermans genade overgeleverd. Knik als je luistert, kind!’

Vanwege haar angst voor besmettelijke ziektes stond de kinderjuf zelden toe dat Meridia buiten kwam. Hoogstens twee keer per maand, als de lucht blauw was en de zon niet te fel, nam het beste mens haar voor een stevige wandeling mee naar Cinema Garden. Deze uitstapjes waren absoluut geen pretje voor Meridia. Gesmoord in sjaals, onderkleding, kniekousen en stijve rubberen laarzen had ze het snikheet en was ze, terwijl ze van de ene naar de andere straat wankelde, het onderwerp van zowel spot als medelijden. De kinderjuf had hier geen oog voor en bracht haar alleen maar nog meer in verlegenheid door hardop te zeggen: ‘Pas op voor die smerige jongen. Hij ziet eruit alsof hij in geen weken een stuk zeep heeft gezien... Zie je die vrouw die onder de wratten zit? Zo zul jij ook worden als je niet doet wat ik zeg... Je bent helemaal nat van het zweet, lieverd. Zeg het als je een koortsaanval voelt opkomen...’ Tien minuten later, nadat ze in Cinema Garden waren aangekomen maar voordat Meridia de tijd had gehad de bloemen te bekijken of de gouden zwanen in de fontein te voeren, wilde de kinderjuf direct weer naar huis om te voorkomen dat ze ergens mee besmet zou raken. Als Meridia protesteerde, kreeg ze te horen: ‘Je bent opvliegend. Weet je wel zeker dat je niets hebt opgelopen? Laten we gaan voor het erger wordt.’

Op een middag in Meridia's negende levensjaar, toen ze al drie weken aan huis was gekluisterd, zette Ravenna plotseling het fornuis uit, deed haar schort af en verkondigde dat ze haar zou meenemen naar de markt. Meridia was benieuwd wat een markt was en trok snel haar schoenen aan. De kinderjuf deed een poging haar met de gebruikelijke kledingstukken in te pakken maar Ravenna kwam daartegen in protest: 'Ben je niet goed wijs, mens? Het is buiten warm genoeg om een koe te brandmerken!' Ze lieten de kinderjuf gechoqueerd achter en gingen op pad: Ravenna in haar zwarte jurk en Meridia die grijnsde, maar ook het gevoel had dat ze de kinderjuf verraadde. Dat laatste was ze echter al snel vergeten toen Ravenna haar hand pakte en ze samen de straat overstaken. Tot haar verbazing lachte niemand haar uit. Omstanders complimenteerden Ravenna zelfs met haar knappe dochter.

'Dat kan en wil ik niet betwisten,' zei Ravenna plechtig. 'Iedere vrouw zou van geluk spreken als ze zo'n schatje had.'

Meridia bloosde over haar hele gezicht. Haar moeder had haar nog nooit geprezen.

Die dag nam Ravenna haar mee naar een heet en druk plein. Meridia kreeg ogen als schoteltjes bij de aanblik van de dringende en bakkeleiene mensen, van de kramen vol fruit en groentes, van de zakken rijst en meel en kruiden die verkocht werden in ovale kommen. Er waren levende en dode kippen, vissen op bedjes van ijs, krabben in kratten van bamboe en vlees dat aan ijzeren haken hing. Bij één vrouw groeiden er kruiden op haar lichaam – tijm op haar armen en rozemarijn op haar borst – die klanten zo van haar lijf mochten plukken. Een getatoeëerde man slikte radijsjes in hun geheel door en spuugde ze gesneden, gekruid en gepekeld weer uit. Er hingen vele geuren in de lucht, zowel aangename als smerige, en de grond was nat en vies. Het zou Meridia te veel zijn geworden als Ravenna's hand er niet was geweest, die ze tijdens hun rondgang nog steviger vasthield. De kinderjuf zou haar nooit naar deze plek hebben meegenomen.

Ergens in het pad met de slaggers raakte Meridia haar moeder kwijt. Een mensenmassa stroomde achter haar langs. Ze werd geduwd, gepord, getrapt en tegen haar wil meegevoerd over het plein. Ravenna was nergens te zien. Nu had niemand nog oog voor Meridia en werd ze alleen maar boos aangekeken als ze in de weg liep. Ze was doodsbang

voor de hakmessen van de slagers, de meedogenloze slagen op het bot en de lappen vlees die haastig op ruw papier werden gekwakt. Op de grond vormde het bloed zich tot een van vliegen vergeven stroom. Hoe harder Meridia schreeuwde, hoe meer ze overstemd werd door het gebrul van de menigte.

Misschien had ze urenlang gehuild. Ze was in elk geval hees toen een hand haar wang aanraakte.

‘Waarom huil je, kleine meid?’

Meridia keek op en zag een vrouw met mooie kleren en een zee-groene hoed. Ze probeerde haar tranen in te slikken en deed haar best het uit te leggen, maar de vrouw onderbrak haar.

‘Maak je geen zorgen. Je moeder speelt alleen maar verstoppertje. Kom mee, dan hebben we haar zo gevonden.’

In Meridia’s hoofd weerklonken de waarschuwingen van de kinderjuf over de vreselijke dingen die kinderen overkwamen als ze met vreemden meegingen. Maar omdat ze niet wist wat ze anders moest doen, pakte ze de hand van de vrouw en liep met haar mee.

Ze liepen het plein twee keer over zonder Ravenna te vinden. Bij de derde poging, net toen het laatste sprankje hoop uit Meridia’s hart vervloog, rook ze opeens overduidelijk de geur van citroenverbena. Ze bleef stokstijf staan, liet bliksemsnel de hand van de vrouw los en stortte zich in de mensenmassa. Ze had Ravenna’s onberispelijke knotje in het oog gekregen. De opluchting was zo groot en allesomvattend dat ze het gevoel had dat haar hart uit haar borst sprong.

Ravenna stond met allerlei boodschappen in de handen voor een bloemenstalletje. Ze draaide zich abrupt om toen ze merkte dat er drif-tig aan haar jurk werd getrokken.

‘Wat is er, kind?’

Ravenna oogde kalm en onaangedaan. Meridia kon geen woord uitbrengen, aangezien ze opnieuw een brok in haar keel kreeg.

‘Wat is er? Waarom huil je?’

‘Hoe bedoelt u?’ vroeg de vrouw met de zee-groene hoed afkeurend. ‘Ze heeft u overal gezocht!’

Ravenna keek haar bevreemd aan. ‘Maar waarom in hemelsnaam? Ik ben al die tijd hier geweest.’

Meridia kon zich niet langer beheersen en barstte in tranen uit.

Ravenna bukte en veegde haar tranen weg met haar mouw.

‘Til je kin op, kind. Houd je rug recht. Waarom laat je aan de hele wereld zien dat je huilt?’

Meridia ging alleen maar harder huilen. De vrouw met de zeegroene hoed schudde het hoofd en snoof. Voordat ze wegliep, keek ze Ravenna doordringend aan. Die blik, die door de moeder niet werd opgemerkt, sneed de dochter door het hart.

Hoewel Ravenna de hele weg naar huis haar hand vasthield, was Meridia er niet blij mee. De blik van de onbekende vrouw stond nog op haar netvlies gebrand en naast schaamte en verdriet maakte hij ook een vermetel, duister gevoel in haar wakker. Meer dan eens wenste ze dat ze een hakmes had gehad om mee te smijten, niet naar de vrouw met de zeegroene hoed, maar naar Ravenna’s drang te vergeten die haar gevangen hield in een andere wereld. Ze wilde ermee slaan tot haar arm er moe van was, gillen tot ze geen stem meer had om zo de kwade geest te verjagen die deze muur tussen hen had opgetrokken.